

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Vanguard Woman

زن پیشواز

مصاحبه کننده: سحر صامت

۰۴ مارچ ۲۰۱۸

هیچ کس روسپی نیست

روسپی یا همان فاحشه از رکیک واژه هائیکست که زنان جهان حداقل برای یک بار هم که شده با آن روبه رو، چه از سوی اعضای خانواده و یا چه از سوی افراد در اجتماع به آنها نسبت داده شده است. اکثر زنان با شنیدن این کلمه بارها و بارها مورد خشونت کلامی که بزرگترین آسیب های روانی را با خود به همراه دارد مواجه شده اند. میزان این آسیب ها میان دختران و زنان آسیائی و به خصوص زنانی که از جوامع سنتی که تاکنون مردسالاری حرف اول را زده و بخشی از افتخارات فرهنگی آن اجتماع می باشد و پدیده زن ستیزی که حتی از سوی خود زنان بر هم جنس خودشان تحمیل می شود آمار بسیار چشمگیری دارد.

واژه ای که برای ابراز تنفر و انزجار بسادگی که توسط یک فرد بی آن که پیامد ها و آسیب های روحی را درک و یا در نظر بگیرد در مقابل یک زن بیان می شود. اینجاست که آن زن بارها در خودش سرکوب و از درون می شکند. امروزه زنان در کشورهای توسعه یافته و مترقی با توجه به بالا بودن میزان تحصیلات و آزادی بیان با تمام وجود تلاش برای به دست آوردن حقوق مدنی خود هستند و با راه اندازی کارزار ها و تجمع ها تلاش برای محو انواع خشونت های خانگی و اجتماعی هستند تا احزاب و سیاستمداران کشور را برای ایجاد یک فضای امن و تصویب اجرای قوانین جزائی در مقابل این پدیده علیه خودشان قانع کنند. می توان به کارزار "می تو" که اخیراً بازتاب گسترده ای در رسانه ها و شبکه های اجتماعی داشت و تعداد زیادی با این هشتگ به جمع این کمپین پیوستند اشاره کرد. در این اواخر دریافت جایزه برای برگزاری این کارزار پر طرفدار که دادخواهی برای حقوق مدنی زنان در اجتماع دستاورد خوب و تشویق بیشتر برای زنان در این راستا است. اما آیا زنان تا چه میزان توانسته اند فضای خانه و امکان عمومی را در اجتماع خود امن کنند؟ آیا با وجود این همه تلاش زنان از خشونت های کلامی در جوامع پیشرفته و جهان اولی محفوظ اند؟

در اواخر سال ۱۹۹۲ میلادی یک تن از فعالان حقوق زن از افغانستان، با راه اندازی یک کمپین برای محو استفاده از واژه روسپی در مقابل زنان، یک بار دیگر تابو شکنی کرده و در تاریخ فعالیت های مدنی زنان افغانستان یک حرکت ارزشمند را به ثبت رساند.

مصاحبه ای داشتم با "سپوژمی جبارخیل" برگزارکننده کارزاری تحت عنوان "هیچکس روسپی نیست" در شهر گوتنبرگ کشور سویدن. از وی خواستم تا به صورت مختصر خود را معرفی کند

سپوژمی: من در خردسالی به همراه خانواده ام کشورم را به مقصد ناروی ترک کردم. می توانم بگویم که ذهنم یاری نمی کند تا کدام خاطره از زندگی ام در افغانستان را به یاد بیاورم زیرا خیلی سنم کم بود که افغانستان را ترک کردیم. تحصیلاتم را در ناروی در زمینه دستیار پرستار و مدیریت بازاریابی مدرک اخذ نموده ام. از سن ۱۶ سالگی شروع به فعالیت های مدنی کردم و اولین فعالیتم را با حزب کارگری ناروی آغاز نمودم.

من در راستای جوانان این حزب فعال بودم به طور مثال همراه با تیم تلاش می کردم که دولت ناروی را قانع سازم تا خانه های رایگان را در اختیار جوانان در هنگام تحصیل قرار دهد. وقتی کمی سنم بالاتر رفت بین ۱۸ تا ۲۰ سالگی اوضاع و احوالات زنان به خصوص زنان افغان توجهم را به خود جلب کرد. ذهنم درگیر این موضوع شد که چگونه بتوانم به زنان یاری برسانم تا حقوق انسانی خود را مطالبه و آزادی را لمس کنند و متوجه این موضوع شوند که حقوقشان با مردان یکسان است.

سپوژمی می گوید: ایده ها را به سر داشتم اما نمی دانستم چگونه و از کجا آغاز کنم، شاید هم امکانات برای آغاز یک کار جدی آنگونه که من توقع داشتم وجود نداشت به هر صورت زمانی که من برای زندگی به کشور سویدن آمدم و ارتباطاتم با پناهندگان به خصوص مردم افغانستان بیشتر شد آگاهی من در این زمینه بیشتر شد و با تمام وجود حس کردم که باید قدمی در این راستا برداشته شود.

به این فکر افتادم که باید کارهایی در زمینه ادغام زنان پناهجو صورت بگیرد تا زنان از حقوق اجتماعی خود در این سوی آنها مطلع شوند. تاکنون در چنین پروژه سهم داشتم. ساختن یک سازمان زنانه یکی از آرزوهای قلبی من بود سازمانی که بیشترین تمرکز را روی مسایل زنان داشته باشد و چندین بار تلاش کردم اما در نیمه راه متوجه یک سری مسایل و باریکی ها شدم. بارها در زمینه زن و حقوق مدنی اش سخنرانی ها داشتم که به چه دلایل زنان پناهجو باید در جامعه کشورهای غربی ادغام شوند و این که زنان پناهجو نیز باید مانند زنان سویدنی در جامعه حضور پررنگ داشته باشند تا بتوانند قدرت های زنانگی خود را در زمینه های مختلف در اینجا تجربه کنند. بالاخره با سعی و تلاش رؤیایم به حقیقت پیوست و من به همراه چند دختر جوان محصل از افغانستان به

تازگی یک سازمان زنانه تشکیل دادیم. وی می گوید من سازمان های زیادی از پناهجویان را در کشور سویدن دیدم اما هیچ کدام به نام یک زن افغان نیست. او می افزاید: انجمن ها و یا سازمان ها بیشتر به خود عنوان های نام فرهنگی یا قومی را داده اند اما با وجود اینهمه مشکلات فرهنگی که زنان جهان سومی و به خصوص از افغانستان با آن روبه رو هستند کسی به فکر راه اندازی سازمان و یا انجمنی برای زنان نشد.

سپوژمی می افزاید: زنان باید یک مکان امن برای تجمع و رفع مشکلات خود داشته باشند منبعی که در صورت نیاز از هر لحاظ بتواند به آنها کمک و یاری برساند.

از جبار خیل پرسیدم چه اتفاقی افتاد تا شما را به برگزاری کارزار هیچ کس روسپی نیست واداشت؟

سپوژمی گفت: صبح روز دوشنبه ۱۱ ماه دسمبر بود. کمی سرم ناوقت شده بود برای رساندن خودم به سر کار بسیار عجله داشتم چون روز قبلش هم تولدم بود و هم چند روز قبل ترش مادر همسرم وفات کرده بود بنابراین روز یکشنبه خیلی حس و حال خوبی نداشتم و شب نتوانسته بودم بخوبی استراحت کنم. صبح فردایش زمانی که خانه را به قصد سر کار ترک کردم از پیش خانه سوار تراموای شدم و چند ایستگاه بعد برای سوار شدن به تراموای بعدی پیاده شدم. چند قدمی را برای رسیدن به ایستگاه باید راه می رفتم و سرعتم زیاد بود.

همزمان یک مرد دیگر که او هم نیز مانند من عجله داشت از کنارم گذشت و شانه ام به شانه اش اصابت کرد. در همان ثانیه اول آن مرد با عصبانیت فریاد زد روسپی لعنتی مواظب باش، سپوژمی که نخواست هویت آن مرد فاش شود گفت: با شنیدن این جمله خیلی حالم بد شد. گرچه در گذشته به خاطر فعالیت هایم در دنیای مجازی با چنین جمله ای روبه رو شده بودم اما این بار اولی بود که در دنیای واقعی چنین واژه ای به من نسبت داده شد. تخریب شنیدن این کلمه به گونه زنده آنقدر بر من اثر منفی گذاشت و برخورد و نگاه آن مرد من را به فکر کردن واداشت که خب امروز برای اولین بار یک نفر من را روسپی یا همان فاحشه خطاب کرد و چنین در خود شکستم پس وای به حال زنان و دخترانی که بارها و بارها در محیط خانه و یا اماکن عمومی در سنین مختلف با چنین الفاظی مورد خشونت کلامی قرار می گیرند دقیقاً همین حس و فکر مرا واداشت تا اقدام برای ایجاد این کارزار کنم.

سحر: این کمپین چگونه و با وجود چند نفر آغاز شد؟

سپوژمی: این کارزار با حضور ۱۵ دختر افغان که تعدادی از آنها در ستهلم زندگی می کنند و بقیه در شهر گوتنبرگ، قبل تجلیل از مراسم کریسمس آغاز شد.

سحر: واکنش دیگر زنان از افغانستان به عنوان کسانی که به گونه ای از اشکال مورد خشونت قرار گرفته اند در مقابل این حرکت مدنی چگونه بود؟

سپوژمی: زنان از افغانستان در این زمینه ما را خیلی یاری نرساندند حتی زنان فعال

سحر: به نظر شما دلیل این سکوت چیست؟

سپوژمی: به دلیل سنتی بودن افکار زنان افغانستان مقیم کشور سوئد بخصوص خود زنان در این سوی آبهاست. هضم این موضوع که زنان خودشان به پا خیزند و کاغذی را که روی آن نوشته شده باشد هیچ کس روسپی نیست را در دست گرفته و دادخواهی کنند سخت است، همچنان اشتراک در چنین کارزارهایی را شرم می دانند. زنان اهل کشور سوئد بر احوالی این موضوع را درک کرده و تعدادی از آنها در این کارزار شانه به شانه در کنار ما ایستاده و حمایت خود را اعلام کردند. این در حالیست که تعداد زیادی از زنان افغانستان روزانه حتی بارها با شنیدن این کلمه در مدرسه، سر کار، در خانه و غیره امکان مواجه می شوند.

سحر: چقدر در جامعه قانونمندی مانند سوئد بیان این واژه به زن رایج است آیا شما کدام تحقیق و بررسی در این زمینه داشتید؟

سپوژمی: بله من با شاگردان دختر در مدارس ارتباط برقرار کردم تعداد زیادشان به من گفته اند که دست کم یک بار در محیط عمومی مانند مدرسه روسپی خطاب شده اند. مدیران و معلمان مدارس نیز با تأیید حرف شاگردان گفته اند که متأسفانه تا امروز یکی از مشکلات بزرگ برای شاگردان دختر همین موضوع است. حتی ما از مرکز شهر و نیلس

اریکسون" ایستگاه مرکزی اتوبوس و قطار گرفته تا فرودگاه لندوتر در این زمینه از زنان سویدی پرس و جو و نظر سنجی کردیم. متأسفانه تعداد زیادی از زنان گفته اند که چنین تجربه ای را دارند.

سحر: برگزاری این کمپین تا چه میزان توجه رسانه های سویدی و یا دیگر رسانه ها را به خود جلب کرد؟

سپوژمی: اولین واکنش از سوی تلویزیون ملی سویدن بود برگزاری این کمپین سرخط خبری این تلویزون قرار گرفت همچنان با من مصاحبه ای در این زمینه صورت گرفت بعد از آن توجه منبع خبری بی بی سی به این کارزار جلب شد بی بی سی به زبان پشتو، فارسی "دری و ایرانی" این کمپین را پوشش خبری داد. همچنان یک ایمیل از سوی بی بی سی به زبان انگلیسی در زمینه مصاحبه در یکی از برنامه ها راجع به کارزار "هیچ کس روسپی نیست" دریافت کرده ام.

برای کارکنان بخش خبری بی بی سی به زبان انگلیسی جالب بود که چطور یک زن اهل افغانستان چنین حرکتی را انجام داده است؟ زنان

منطقه ای که سالهاست ماهیت و حقوق انسانی خود را به خاطر جو حاکم بر آنها فراموش کرده اند.

وی اشاره به نشر یک سری اخبار ناموثق و اشتباه کرد و گفت: من هیچ گاه در مصاحبه هایم با رسانه ها نه در مورد ملیت و نه دین مشخصی حرف زدم اما یک تعداد از منابع گفته هایم را دقیق متوجه نشده و مطالب اشتباهی را به دست نشر رسانده اند.

سحر: برخورد احزاب سویدن به خصوص حزب زنان در مقابل این پدیده چی بود؟

سپوژمی: تاکنون کدام واکنش خاصی از احزاب در این زمینه ندیده ام شاید هم دلیلش اینگونه است: زمانی که ما کارزار را آغاز کردیم اکثراً درگیر مراسم و تعطیلات سال نو بودند. به نظر من باید برای معرفی هر چه بیشتر کارزارمان تلاش های بیشتری شود.

وی افزود: قرار است در تاریخ ۲۴ ماه جنوری (ژانویه) یک جلسه بگیریم و از تمام احزاب و رسانه های داخلی و خارجی دعوت به اشتراک می کنیم و ما در این جلسه دلیل ایجاد چنین کارزاری و دلیل این که چرا ما تلاش می کنیم تا احزاب به این پدیده توجه کنند را برایشان ارائه می کنیم. تمام تلاشمان را می کنیم تا یک راه قانونی برای منع کردن این واژه را به دست بیاوریم، من خیلی امیدوارم که در این راستا احزاب به خصوص حزب زنان ما را همراهی کنند

سحر: امروزه اکثر انسان ها ارتباط شدیدی با دنیای مجازی دارند آیا برگزاری این کارزار و نشر پست ها در این زمینه توجه کاربران شبکه های اجتماعی به خصوص فیسبوک را به خود جلب کرده است و حامیان شما در این زمینه چه کسانی هستند؟

سپوژمی: بیشترین حمایت از طریق تهیه عکس با هشتگ "هیچ کس روسپی نیست" و باز نشر عکس های مربوط به این کمپین و مطالب نه تنها در فیسبوک، بلکه حتی در توئیتر و دیگر شبکه های اجتماعی از سوی مردم سویدن شد. اما قسمی که اول مصاحبه یادآور شدم مردم افغانستان حمایت از کمپینی که در آن از الفاظ رکیک استفاده شده باشد اجتناب می کنند.

سحر: آیا شما کدام آدرس مشخص اینترنتی دارید که علاقه مندان بتوانند این کارزار را دنبال کنند؟

سپوژمی: بله ما تمام مطالب و عکس های مربوط به این موضوع را در صفحه سازمان زنان افغان به نشر می رسانیم به زودی هم کارهای بزرگی در زمینه ایجاد ارتباط بهتر و راحت تر در دنیای مجازی در اینباره انجام می دهیم.

سحر: برنامه شما برای پیشبرد

این کارزار چیست؟

سپوژمی: پلانم این است که

طرحی را برای سخنرانی در

مدارس تنظیم کرده و شاگردان،

دختر نوجوان از کلاس های هفتم

و هشتم که سن بسیار حساسی

برای روحیه دختران است تا

کلاس های بالاتر تا به آنها یاد

بدهیم شنیدن این واژه را ناچیز و

جزئی حساب نکنند و یا زمانی که

شخصی این واژه را در مقابلشان

استفاده کرد چه کنند.

سحر: از دیدگاه شما چگونه می

توان تأثیرات مثبت برگزاری

چنین کمپین هائی را در جوامعی چون افغانستان انتقال داد؟

سپوژمی: واقعاً سؤال مهمی کردید با تأسف و تأثر آمار سالیانه ای که در گزارش از سوی حقوق بشر در افغانستان

منتشر می شود بیانگر میزان بالای خشونت های فیزیکی ست حالا شما در نظر بگیرید که اگر قرار باشد آمار خشونت

های کلامی از سوی نهاد ها ارائه شود بی شک نمودار خشونت علیه زنان در افغانستان به صورت فجیحی بالا می

رود. در نتیجه این زنان نیاز به حمایت بیشتری دارند. انتشار خبر این کارزار از سوی منبع خبری بی بی سی خود یک

تلنگر برای ایجاد ایده در زنان فعال است.

باید ما از این سوی آنها با برگزار کردن چنین کارزارهائی تابو شکنی کرده و به بانوان فعالی که در راستای فعالیت

های مدنی قدم بر می دارند روحیه و آنها را تشویق و حمایت کردیم تا آنها نیز با برگزاری کمپین ها، امنیت اجتماعی

خود را از دولتمردان و مسئولین مطالبه کنند. من در این زمینه از خانم هائی که در این سوی آنها با فعالان زن در

افغانستان تماس مستقیم دارند خواهش و دعوت به همکاری و یاری می کنم.

منبع: نشریه رهانی زن شماره ۶۲